

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/660/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1411214686
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:1411214686.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s. r. o. so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zast. TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o. so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti odporkyni: Y. U., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom D., P. XXXX/XX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne v 1. rade: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS so sídlom Prešov, Námestie legionárov 5, IČO: 42 176 778, zast. JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom so sídlom Stropkov, Nám. SNP 7, vedľajšieho účastníka na strane odporkyne v 2. rade: OZ právna pomoc spotrebiteľom so sídlom Košice, Sofijská 13, IČO: 42 247 268, zast. JUDr. Ladislavom Miklušom, advokátom so sídlom Košice, Stará Baštova 2, o zaplatenie 592,10 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Levice zo dňa 27. novembra 2013 č. k. 7Ro/99/2012-128, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania vedľajšieho účastníka na strane odporkyne v 1. rade m e n í tak, že vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne v 1. rade náhradu trov konania nepriznáva.

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa priznal vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne v 1. rade náhradu trov súdneho konania v sume 109,94 eura, ktoré uložil navrhovateľovi uhradiť právnemu zástupcovi vedľajšieho účastníka na strane odporkyne v 1. rade na bankový účet č. XXXXXXXXXXXX/XXXX, VS: 1381271, vedený v X. X.i, a. s., a to do 3 dní od právoplatnosti uznesenia. Ďalším výrokom nepriznal vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne v 2. rade náhradu trov súdneho konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 137, § 146 ods. 1 písm. c), § 146 ods. 2, § 149 ods. 1, § 151 ods. 1, 3 OSP, ako aj § 1 ods. 2, § 9 ods. 1, § 10 ods. 1, 2, § 14 ods. 1 a), b), c) Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb a zistením, že odporkyňa i vedľajší účastníci na strane odporkyne v 1. a 2. rade boli v konaní úspešní, a preto im podľa vyššie citovaných ustanovení vzniklo právo na náhradu trov súdneho konania. Napriek tomu, že odporkyni vznikol nárok na náhradu trov súdneho konania v zmysle § 146 ods. 2 OSP, súd prvého stupňa o jej trovách konania nerozhodoval, pretože si trovy súdneho konania neuplatnila a ani jej žiadne konkrétne trovy konania nevznikli. Za daného stavu považoval za zrejmé, že súd v zmysle citovaných rozhodnutí súdov (uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 25. 04. 2012 sp. zn. 17Co/91/2012 a zo dňa 25. 04. 2012 sp. zn. 17Co/87/2012) mal možnosť priznať vedľajším účastníkom na strane spotrebiteľa v 1. a 2. rade náhradu trov tohto súdneho konania, nakoľko nárok na ich náhradu vznikol aj samotnému spotrebiteľovi (odporkyni). Vedľajší účastníci na strane odporkyne si právo na náhradu trov súdneho konania uplatnili riadne a včas. Súd prvého stupňa pri výpočte náhrady trov tohto súdneho konania vychádzal z toho, že predmetom konania, a teda tarifnou hodnotou pre výpočet tarifnej odmeny za 1 úkon právnej služby je suma 592,10 eura, ktorú súd prvého stupňa ustálil v zmysle ustanovenia § 10 ods. 2 Vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č.

655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb. Čo sa týkalo trov súdneho konania, preskúmal vyčíslenie trov predložených právnym zástupcom vedľajšieho účastníka na strane odporkyne v 1. rade JUDr. Ambrózom Motykom a zistil, že toto vyčíslenie bolo úplne v súlade s Vyhláškou Ministerstva spravodlivosti SR č. 544/2004 o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, a preto OZ právna pomoc spotrebiteľom (zrejma chyba v písaní, správne malo byť Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS) priznal náhradu trov tohto súdneho konania v sume 109,94 eura, ktorých úhradou zaviazal navrhovateľa. Okrem toho, skúmaním spisu dospel k záveru, že OZ právna pomoc spotrebiteľom si v tomto konaní neuplatnilo náhradu trov konania, a preto mu súd nepriznal náhradu trov konania. Záverom poukázal na § 160 ods. 1 a § 167 ods. 2 OSP.

Uznesenie súdu prvého stupňa v časti náhrady trov konania vedľajšieho účastníka na strane odporkyne v 1. rade napadol v zákonnej lehote odvolaním navrhovateľ, odôvodniac ho nesprávnym právnym posúdením veci. Poukázal pritom na to, že cieľom Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS je kolektívna ochrana spotrebiteľov, podávanie žalôb podľa Zákona o ochrane spotrebiteľa, zastupovanie spotrebiteľov v občianskom súdnom konaní a vstup do spotrebiteľských sporov v pozícii vedľajšieho účastníka. Zastal názor, že vedľajší účastník musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Poukázal tiež na to, že podľa údajov registrácie Ministerstva vnútra SR samotné združenie má v radoch členov, ktorí evidentne majú právnické vzdelanie. Dodal, že podľa § 25 zákona č. 250/2007 Z. z. združenie na ochranu spotrebiteľa má možnosť využívať aj určenú podporu ministerstva, pričom tieto závery ustálil aj Krajský súd v Bratislave v rozhodnutí sp. zn. 5Co/26/2012, ako aj v rozhodnutí sp. zn. 3Cob/259/2011. Zdôraznil, že združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu odporcu, a to oznámením o vstupe združenia do konania, ktoré obsahuje žiadosť o zaslanie žaloby a návrh na priznanie trov konania. Z uvedeného považoval za zrejmé, že pred zaslaním oznámenia o vstupe do konania, združenie nemalo žiadnu vedomosť o prejednávacom prípade a len z označenia účastníkov konania usudzovalo, že ide o spotrebiteľskú vec. Navyše mal za to, že vedľajší účastník viaceré procesné podania nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, významných skutočností vzťahujúcich sa na predmet sporu. Dodal, že rovnaký právny názor vyjadril aj Krajský súd v Košiciach v rozhodnutí pod sp. zn. 6Co/141/2012. Paušálny vstup združenia zastúpeného advokátom do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, hodnotil za zbytočné navyšovanie trov konania a navodzovanie dojmu, že účelom vstupu nebola ochrana práv spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Z uvedených dôvodov potom dospel k záveru, že trovy konania vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva. Okrem toho upozornil aj na skutočnosť, že nepriznaním náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi nedochádza k porušeniu základného práva na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 2, 3 Ústavy SR, keďže tieto trovy konania neboli účelne vynaložené (nález Ústavného súdu SR II. ÚS 78/03). Z vyššie uvedených dôvodov považoval právne zastúpenie vedľajšieho účastníka v predmetnom konaní za nadbytočné, účelové a nevhodné, na základe čoho navrhol, aby odvolací súd napadnutý výrok o trovách konania preskúmal a v zmysle ustanovenia § 220 OSP zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania neprizná. Zároveň si uplatnil aj trovy odvolacieho konania vo výške 19,33 eura s DPH.

Vedľajší účastník na strane odporkyne v 2. rade v priebehu odvolacieho konania vystúpil z konania.

K odvolaniu navrhovateľa sa písomne vyjadril vedľajší účastník na strane odporkyne v 1. rade, poukazujúc v ňom na rozhodnutia odvolacích súdov, ako aj skutočnosť, že proti Slovenskej republike sa vedie Európskou komisiou konanie pre porušenie práva Európskej únie. Okrem toho zdôraznil, že Generálny prokurátor SR podal na základe jeho podnetu na Najvyššom súde SR dňa 19. 02. 2013 vo veci nároku združenia na náhradu trov konania mimoriadne dovolanie zo dňa 15. 02. 2013 VI/1 Pz 771/12-7, ktoré sa vedie na Najvyššom súde SR pod sp. zn. 6 M Cdo 5/2013. Rovnako podal Generálny prokurátor SR na základe jeho podnetu aj mimoriadne dovolanie zo dňa 27. 05. 2013 VI/1 Pz 42/13-5, ktoré sa vedie pod sp. zn. 6 M Cdo 9/2013. Okrem toho dal do pozornosti list zo dňa 16. 07. 2013, ktorý adresovalo Ministerstvo spravodlivosti SR združeniu. Ak sa teda navrhovateľ zaoberal neúčelnosťou trov, pričom práve vďaka pôsobeniu vedľajšieho účastníka v konaní došlo k procesnému úspechu odporkyne, jeho argumentácia sa stáva skutkovo aj právne nepresvedčivou. Rovnako protirečivo vyznieva konštatovanie o všeobecnosti podaní vedľajšieho účastníka. Ak by navrhovateľ nevzal návrh na začatie konania späť,

musel byť vo veci neúspešný, pretože súd by prihliadal na premlčanie uplatneného nároku pre dôvodne uplatnenú námietku premlčania. Zdôraznil, že za neodôvodnený dispozičný úkon musí navrhovateľ znášať dôsledky. Okrem toho sa vyjadril aj k aplikácii § 150 ods. 2 OSP, majúci za to, že toto ustanovenie je potrebné aplikovať na trovy konania navrhovateľov v hromadných žalobách drobných sporov, a teda nemožno ho uplatňovať na trovy konania odporcov a v nadväznosti na to ani na trovy konania vedľajších účastníkov, ktorí vystupujú na ich strane. S poukazom na uvedené navrhol uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne správne potvrdiť a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd preskúmal uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti, týkajúcej sa náhrady trov konania vedľajšieho účastníka na strane odporkyne v 1. rade, podľa § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutom výroku je potrebné podľa § 220 OSP zmeniť a vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne v 1. rade náhradu trov konania nepriznať.

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ sa podaným návrhom proti odporkyňi domáhal vydania platobného rozkazu, ktorým by jej súd uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 592,10 eura s príslušenstvom. Svoj návrh odôvodnil tým, že postupca s odporkyňou dňa 14. 10. 2005 uzatvoril Zmluvu k úverovému účtu alebo k číslu zákazníka 1669156853, na základe ktorej postupca poskytol odporkyňi produkty a služby súvisiace s vedením účtu v banke. Vzhľadom na to, že odporkyňa využila povolené prečerpanie na účte, prípadne sa dostala do nepovoleného prečerpania na účte, pričom splátky úveru neuhradila riadne a včas, navrhovateľ vyzval odporkyňu na úhradu dlžnej sumy spolu so zákonným úrokom z omeškania, počnúc dňom 09. 12. 2006.

Podaním zo dňa 09. 02. 2012 oznámil vstup do konania vedľajší účastník - Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS a dňa 02. 05. 2012 oznámil vstup do konania vedľajší účastník - OZ právna pomoc spotrebiteľom. Následne súd prvého stupňa zaslal navrhovateľovi oznámenia o vstupe vedľajších účastníkov do konania a vydal platobný rozkaz zo dňa 25. 05. 2012 č. k. 7Ro/99/2012-45, proti ktorému podal vedľajší účastník na strane odporkyne v 1. rade odpor a vzniesol námietku premlčania. Pred tým, ako platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť a navrhovateľovi bol doručený odpor s námietkou premlčania, navrhovateľ zoberal svoj návrh na začatie konania späť. Súd prvého stupňa vo veci rozhodol uznesením zo dňa 28. 06. 2012 č. k. 7Ro/99/2012-62 tak, že zrušil platobný rozkaz Okresného súdu Levice č. k. 7Ro/99/2012-45 zo dňa 25. 05. 2012, zastavil konanie vedené na Okresnom súde Levice pod sp. zn. 7Ro/99/2012, navrhovateľovi vrátil súdny poplatok v sume 28,87 eura prostredníctvom Daňového úradu Bratislava, ktorý mu bude vrátený o 8 dní od právoplatnosti tohto uznesenia a o náhrade trov konania si vymienil rozhodnúť až po právoplatnosti uznesenia Okresného súdu Levice č. k. 7Ro/99/2012-62. Po právoplatnosti uznesenia súd prvého stupňa rozhodol o trovách konania a to najskôr uznesením zo dňa 17. 10. 2012 č. k. 7Ro/99/2012-79, proti ktorému podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Odvolací súd o odvolaní navrhovateľa rozhodol uznesením zo dňa 25. marca 2013 č. k. 9Co/90/2013-120 tak, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Súd prvého stupňa, rešpektujúc názor odvolacieho súdu ohľadom nesprávne obsadeného súdu, o trovách konania opätovne rozhodol napadnutým uznesením a to tak, že priznal vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne v 1. rade náhradu trov súdneho konania v sume 109,94 eura, ktoré je navrhovateľ povinný uhradiť právnomu zástupcovi vedľajšieho účastníka na strane odporkyne v 1. rade na bankový účet č. XXXXXXXXXXX/XXXX, VS: 1381271, vedený v X. X. a. s. a to do 3 dní od právoplatnosti uznesenia. Okrem toho nepriznal vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne v 2. rade náhradu trov súdneho konania.

Podľa § 137 OSP, trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 146 ods. 2 OSP, ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Občiansky súdny poriadok v ustanoveniach § 142 až 150 ustanovuje pravidlá pre rozhodovanie súdu o náhrade trov konania. Pre všetky prípady rozhodovania súdu o náhrade trov konania platí zásada, podľa ktorej môže byť účastníkovi konania priznaná náhrada len tých trov, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva (teda nie všetky náklady majúce povahu trov konania). V prípade rozhodovania o náhrade trov konania pri plnom úspechu vo veci je táto zásada výslovne uvedená v § 142 ods. 1 OSP. Pojem „účelnosť“ použitý v tomto ustanovení treba chápať ako určitú poistku pred hradením nákladov nesúvisiacich s konaním, resp. pred nákladmi nadbytočnými, či nadmernými.

Pri posudzovaní účelnosti nákladov vynaložených na právne zastúpenie treba dôsledne rozlišovať, či právne zastúpenie advokátom je využitím ústavne zaručeného práva na právnu pomoc, alebo či sa jedná skôr o zneužitie tohto práva na úkor protistrany (napr. zastúpenie v celkom banálnej veci, opakované zastúpenie v tzv. hromadných - skutkovo a právne takmer totožných veciach, alebo zrejímavá snaha zvýšiť náklady konania protistrane (viď nález Ústavného súdu Českej republiky z 25. 3. 2014 sp. zn. I. ÚS 3819/13 dostupný na www.concourt.cz).

Zásada účelnosti trov potrebných na uplatnenie alebo bránenie práva je vyvoditeľná zo všeobecných zásad efektivity a spravodlivosti občianskeho súdneho konania ako celku a z ústavnoprávneho princípu proporcionality, chrániaceho primeranosť ako hodnotu právneho štátu. Primeranosť súvisí s rozumnosťou v práve, ktorá je chápaná ako vyhľadávanie praktickej rovnováhy v rámci aplikácie práva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení z 19. marca 2014 sp. zn. 6 MCdo 5/2013 vyslovil záver, že trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných (skutkovo a právne takmer totožných) veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní, vyhotovených advokátom, mení len o aktualizáciu a individualizáciu tej - ktorej veci, nemožno považovať za trovy nevyhnutne (účelne) vynaložené na riadne uplatnenie alebo bránenie práva na súde.

Odvolačný súd, oboznámiac sa s uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, týkajúcimi sa trov vedľajšieho účastníka, najmä uznesením z 19. marca 2014 sp. zn. 6 M Cdo 5/2013 a uznesením z 20. júna 2014 sp. zn. 6 M Cdo 9/2013, zmenil svoj doterajší právny názor v otázke priznávania náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi. K uvedenému záveru dospel aj napriek tomu, že ani jedno z uvedených rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nebolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Mal za to, že práve tieto rozhodnutia boli vydané v dôsledku nejednotnosti rozhodovania okresných a krajských súdov o otázke účelnosti trov právneho zastúpenia za účelom zjednotenia ich názorov. Navyiac prihliadol aj na to, že v obidvoch veciach išlo o podnet vedľajšieho účastníka, na ktorý sám vedľajší účastník v odvolaní odkazoval.

Keďže z obsahu spisu v predmetnej veci bolo zrejmé, že vedľajší účastník, zastúpený advokátom, hromadne vstúpil do porovnateľných vecí, pričom v písomnom odpore vzniesol všeobecne formulovanú (prakticky formulárovú) námietku premičania, aktualizovanú len o údaje odporkyne a údaje o individualizácii pohľadávky, odvolací súd mal za to, že trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v predmetnej veci nemožno považovať za trovy nevyhnutne (účelne) vynaložené na riadne uplatnenie alebo bránenie práva na súde. Na zdôraznenie správnosti svojho záveru prihliadol aj na skutočnosť, že v tomto písomnom podaní vedľajší účastník zároveň uviedol, že súhlasí s rozhodnutím bez pojednávania a že prípadného pojednávania sa on, ani jeho zástupca nezúčastní a žiadal konať a rozhodnúť v ich neprítomnosti, sa zastúpenie vedľajšieho účastníka advokátom vo veciach, ktoré spolu napĺňajú charakteristiku tzv. hromadných vecí, javí ako odporujúce rozumnosť, a teda ako zneužitie práva na právnu ochranu. Navyiac bolo potrebné prihliadnuť aj na skutočnosť, že vedľajší účastník, ktorý vystupuje ako vedľajší účastník podľa § 93 ods. 2 OSP, nie je osobou oprávnenou na podanie odporu, ako aj navrhovateľ zbral svoj návrh na začatie konania späť skôr, ako mu súd prvého stupňa doručil odpor a skôr, ako platobný rozkaz nadobudol právoplatnosť, preto odvolací súd dospel k záveru, že

námietka premlčania vznesená vedľajším účastníkom nebola účelná ani z tohto hľadiska. To všetko má za následok povinnosť odvolacieho súdu konštatovať neúčelnosť nákladov vynaložených na právne zastúpenie, a teda ich nepriznanie účastníkovi, ktorý by inak na ich náhradu mal právo. Vedľajší účastník by svoju úlohu spočívajúcu v pomoci odporcom v postavení spotrebiteľa mohol efektívne splniť aj bez vynaloženia nadbytočných nákladov na právne zastupovanie v každej skutkovo a právne takmer totožnej veci. Požiadavke rozumnosti by zodpovedal napríklad taký jeho postup, ktorým by si vyžiadal právnu službu len na vyhotovenie námietky premlčania, ktorú by potom sám, či už v postavení vedľajšieho účastníka alebo zástupcu, použil v súdnom konaní vo všetkých porovnateľných veciach.

Z uvedených dôvodov sa odvolací súd stotožnil so závermi navrhovateľa, že v danej veci nešlo zo strany vedľajšieho účastníka o účelne vynaložené trovy konania a rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti, týkajúcej sa výroku o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka na strane odporkyne v 1. rade, podľa § 220 OSP zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi na strane odporkyne v 1. rade nepriznal náhradu trov konania.

Uvedený právny názor odvolací súd považuje za súladný aj s rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP a napriek úspechu navrhovateľa v odvolacom konaní odvolací súd o trovách konania rozhodol tak, že navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože navrhovateľ, rovnako ako vedľajší účastník, použil v rámci svojho odvolania formulárové podanie a závery odvolacieho súdu majú rovnakú platnosť pre každú sporovú stranu (teda aj pre navrhovateľa) a iné trovy konania mu v odvolacom konaní nevznikli.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.